

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek (sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z protestu K. S.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej,

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora Generalnego,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 13 grudnia 2023 r.

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z 16 października 2023 r. K. S. wniósł do Burmistrza Miasta i Gminy S. „w trybie wyborczym o wyjaśnienie przyczyny wykluczenia (...) z rejestru wyborców, co skutkowało pozbawieniem (...) konstytucyjnych praw obywatelskich w wyborach do Sejmu i Senatu, oraz referendum w dniu 15.10.2023” (pisownia oryginalna).

Pismem z 18 października 2023 r. Burmistrz Miasta i Gminy S. przekazał do Sądu Najwyższego ww. pismo, w uzasadnieniu wskazując, że K. S. w wyniku postępowania administracyjnego został wymeldowany z miejsca pobytu stałego. K.S. jest wyborcą nieposiadającym stałego miejsca zameldowania, który ujęty jest

w Centralnym Rejestrze Wyborców jako osoba posiadająca prawa wyborcze, bez możliwości dokonania aktu głosowania z uwagi na to, że nie posiada stałego obwodu głosowania.

Państwowa Komisja Wyborcza wniosła o pozostawienie protestu wyborczego bez dalszego biegu.

Prokurator Generalny wyraził pogląd, że protest wyborczy powinien zostać pozbawiony dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 241 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 2408, dalej: „Kodeks wyborczy”), protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego. Niedopuszczalne jest przywrócenie terminu do wniesienia protestu. Taki sam termin obowiązuje dla protestów przeciwko ważności wyborów do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (art. 241 § 1 w związku z art. 258 Kodeksu wyborczego).

Artykuł 243 § 1 Kodeksu wyborczego przesądza natomiast, że Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241.

Natomiast w myśl art. 243 § 2 Kodeksu wyborczego, Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w Kodeksie przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do Państwowej Komisji Wyborczej.

Po pierwsze, obwieszczenia Państwowej Komisji Wyborczej o wynikach wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r., zostały wydane w dniu

17 października 2023 r. i opublikowane w Dzienniku Ustaw w dniu 18 października 2023 r. odpowiednio pod pozycjami 2234 i 2235.

W niniejszej sprawie protest wyborczy okazał się przedwczesny. Dopiero ogłoszenie wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej otworzyło termin do wnoszenia protestów wyborczych do Sądu Najwyższego. Powyższe powoduje konieczność pozostawienia protestu wyborczego bez dalszego biegu, jako wniesionego z uchybieniem terminu do jego wniesienia.

Po drugie, wnoszący protest miał możliwość sprawdzenia przed wyborami, czy został ujęty w rejestrze wyborców, albo czy został ujęty w spisie wyborców w obwodzie głosowania w tej gminie.

W przypadku, gdy dochodzi do nieprawidłowości w sporządzonym spisie wyborców, zastosowanie ma art. 37 § 1 Kodeksu wyborczy, zgodnie z którym, każdy może wnieść odpowiednio do wójta albo do organu, który sporządził spis wyborców, reklamację dotyczącą nieprawidłowości sporządzenia spisu. Z art. 37 § 2 Kodeksu wyborczego wynika, że do wyżej wymienionych kwestii, stosuje się odpowiednio art. 22 Kodeksu wyborczego normujący reklamację na nieprawidłowości w rejestrze wyborców. W świetle art. 22 § 6 Kodeksu wyborczego na decyzję nieuwzględniającą reklamacji lub powodującą skreślenie z obwodu głosowania wyborca wnoszący reklamację może wnieść, w terminie 3 dni od dnia doręczenia decyzji, skargę za pośrednictwem wójta do właściwego miejscowo sądu rejonowego.

Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela stanowisko, zgodnie z którym „sprawa nieprawidłowości sporządzenia spisu wyborców nie stanowi podstawy do wniesienia protestu wyborczego a Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący takiej sprawy. Jak wskazuje się w orzecznictwie i w piśmiennictwie, kwestie objęte reklamacjami nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego” (postanowienie Sądu Najwyższego z 3 lipca 2019 r., I NSW 19/19).

Protest wyborczy należało zatem uznać jako przedwczesny i niespełniający warunków określonych w art. 241 Kodeksu wyborczego.

Mając na względzie powyższe, na podstawie art. 243 § 1 i § 2 Kodeksu wyborczego, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

(r.g.)

[a]